

Ny redaktør og gamle mål

Det oppleves som å tro inn i for store sko når jeg nå skal overta som redaktør i SOR Rapport etter Tor Visnes. SOR takker for innsatsen. Som redaktør med stilsikker penn har han i mange år vært opptatt av å sette psykisk utviklingshemmede og deres situasjon på dagsorden. Det vil også være mitt hovedmål, men på min måte og med mine ord. I denne øredøvende tausheten som har etterfulgt reformen er det nødvendig å arbeide for at utviklingshemmedes situasjon settes under debattens kritiske lys. Dette gjelder også utviklingshemmede utenfor Nordens rolige trygge områder.

Når en retter blikket utover blir en klar over at vi har det bra her i Norge! Alle får hjelp, selv om de ikke alltid får den hjelpen de trenger, og de aller fleste lever et liv i verdighet, omgitt av respekt og toleranse. Det vi krangler om og klager over er luksusproblemer sammenlignet med situasjonen i mange andre land.

Leyla ble presset ut i prostitusjon av sine foreldre da hun var åtte. Nå er den nitten år gamle utviklingshemmede kvinnen dømt til døden for uttukt i Iran. Dommen er et overgrep mot kvinner, barn, med eller uten utviklingshemming og en sementering av familiens rett til å behandle sine barn etter eget forgodtbefinnende. Amnesty International har engasjert seg i saken, henrettelsen er forløpig utsatt og spørsmål om Leylas sinnstilstand skal tas opp til ny vurdering. Vi fortsetter å skrive appeller og håper det beste for henne.

Dødsstraff praktiseres i 78 land i verden. I februar 2004 i Sudan, Darfu provinsen, ble to 16 år gamle gutter dømt til døden til tross for at internasjonale konvensjoner forbyr dødsstraff mot forbrytelser begått før 18 år. I Iran ble en 16 åring og fire menn dømt til steining.

Jeg vil ikke tro at fangene gjennomgikk noen mental undersøkelse før dommene ble fullbyrdet.

Men det er ikke bare i land vi ikke ønsker å sammenligne oss med at overgrep skjer. I USA ble dødsdommen mot Donald Jay Beardslee fullbyrdet 19 januar i år. I følge ekspertene var han hjerneskadd fra fødselen, med forverring av tilstanden etter gjentatte hodeskader i ungdommen. Resultatet var at han i liten grad kunne forstå og forholde seg til informasjon. Lawrence Jacobs var bare 16 år da han begikk forbrytelsen han nå skal henrettes for, og i Arkansas ble Charles Singelton henrettet til tross for tester som viser at han har store psykiske lidelser. Bare i 2004 henrettet USA 59 mennesker. I perioden 1977–2004 ble i alt 944 mennesker henrettet. De er ledende i verden når det gjelder henrettelse av barn, og står for 13 av de 19 kjente henrettelsene av barn siden 1998. I alt 70 ungdomsforbrytere sitter på dødsstole i USA. Det er en skam!!!

Likevel, vi skal tviholde på håpet om en bedre verden. Svært mange land har de siste ti årene fjernet dødsstraff fra lovverket og enda flere er sluttet å praktisere dødsstraff. Og selv i USA skjer det positive endringer. Illinois guvernør Georg Ryan tømte dødsgangene i 2002, og i 2003 ble henrettelsen av den psykisk utviklingshemmede Percy Walton omgjort. Og vi skal fortsette å protestere på den urett som blir begått mot alle mennesker i verden og mest av alt urett mot mennesker som i liten grad kan forstå konsekvensen av sine handlinger. Vi skal la Øverland sine ord være våre:

«Du skal ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv»

Sølvi

Innhold:

- 4** Med veteraner som veivisere: Mennesker i to mannsaldre
Kjartan Rødland
- 14** Norge foran os
Henning Jahn
- 17** Nordiskt samarbeite och norska omsorger med svenska ögon. En återblick
Karl Grunewald
- 22** Trastad Gård har 50 års jubileum
Sølvi Linde
- 31** Utdrag fra debatten på 80-tallet om desentralisering og nedbygging av institusjonene